

KOŻUSZEK (16) *sb m*

o oraz e jasne.

sg N kożuszek (3). ◇ G kożuszka (3). ◇ A kożuszek (3). ◇ I kożuszlki(e)m (1). ◇ L kożuszku (2).
◇ pl N kożuszki (1). ◇ A kożuszki (1). ◇ I kożuszkami (1). ◇ L kożuszkoch (1).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

Dem. od „kożuch”:

1. *Od znac. ‘odzienie ze skór zwierzęcych wyprawionych wraz z włosem’; krótkie, sięgające do bioder odzienie; rheno Mymer¹, BartBydż, Mącz (13) : Mymer¹ [31²]; Rheno dicitur vestis de pelibus villosis, cożuszbek, velans humeros usque ad umbilicum, zaloga kozuchowa BartBydż 130b; LibMal 1554/183v; RejWiz 57; DZiewkę mátká w kożufzek ná święto vbrała/ Pilno iey przygroźiwfy/ by go fzanowała. RejFig Cc5v, Cc5v [2 r.]; WyprKr 87; á iáko mieyfkie dzieci kthore we pŕtrych kożufzkoch z młodu chodzą RejZwierc 178v, 232.*

W połączeniu z przymiotnikiem od nazwy zwierzęcia (1): Item lyathofz yadacz skrakowa kożufchek strozevi zamkowemu Barany vkradl LibMal 1547/127.

Szereg: »kożuszek albo pleszek« (1): Rheno, Kożufzek álbo pliefzek. Mącz 355a.

Przen: metonimicznie: Odzież (1) :

W połączeniu szeregowym (1): (nagł) Prokurator pánu (-) [...] To fie iuz ciągn iáko Lis/ myły dobry Pánie/ Poki worká/ kożufzka/ y koniká stánie. RejZwierz 102.

2. *Od znac. ‘wyprawiona skóra zwierzęca z długim włosem’ (3) : á gdy báránimi kożufzkámi wyganiáiąc ie [Adama i Ewę] z Ráiu/ nágość ich pokrył SkarŻyw 262, 262.*

W przen (1) :

Zwrot: »zemknąć [komu] kożuszka« = obdrzeć ze skóry, zabić (4): Pámiętayze pry [kot do skowronka] doftánieźli mi fie iefzcze raz w zęby/ niedźiękuiąc zá cię nikomu zemknęć kożufzka. CzahTr K4.

Synonim: 1. pleszek.